

SVAZKY

Struny stvořené z výkřiků

Zvuk zvonu letící Evropou
Visící století

Koleje jež spojuje národy
Jsme pouze dva či tři
Zbaveni jakýchkoliv pout
Podejme si ruce

Liják jenž kreslí dým

Struny

Struny rozvířené
Podmořské kábly
Babylonské věže proměněné v mosty
Pavouci křížáci
Všichni milenci svázaní jedním poutem

Ostatní pevnější svazky
 Bílé paprsky světla
 Svazky a svornost

Píši toliko bych vás vzrušil
 Vás smysly ó drahé smysly
 Nepřátelé vzpomínek
 Nepřátelé tužby

Nepřátelé stesků
 Nepřátelé slz
 Nepřátelé všeho co ještě mám rád

KRAJINA

HLE
 ZDE ?

TEN
 JE DOMEK
 KDE SE RODÍ
 TY HVĚZ
 DIČ KY
 A BOŽSTVA

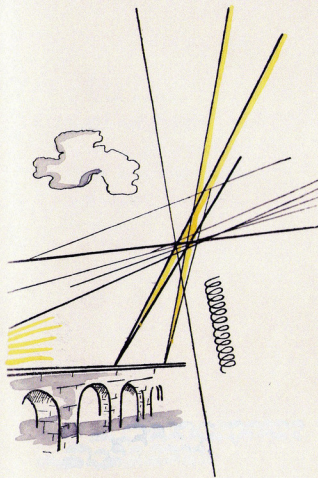
TENTO
 STROMEČEK
 KTERÝ SE CHYSTÁ
 PŘINĚSTI PLODY

SE
 PO
 DO
 BĚ
 TO
 BĚ

L
 2
 I
 C
 I
 M
 ILENCI
 VY
 SE
 ROZ MĚ
 DĚ ŮDY
 L
 I
 T
 E
 U
 P
 O
 L
 S
 P
 O
 L
 D
 O
 L
 Ů
 k
 o
 u
 f
 i
 e
 j
 á
 n
 c
 l
 á
 P
 z
 a
 CIGÁRA

ZMĚNA

Žena co plakala
Eh! Oh! Ha!
Vojáci kteří pochodovali
Eh! Oh! Ha!
Rybář jenž lovil
Eh! Oh! Ha!
Zákopy které bělely
Eh! Oh! Ha!
Granáty které vybuchovaly
Eh! Oh! Ha!
Zápalky které nechytaly
Eh! Oh! Ha!
A vše
Se tolik změnilo
Ve mně
Vše
Kromě mé Lásky
Eh! Oh! Ha!

VĚŽ

R. D.

Na Sever na Jih
Nadhlavník Protipól
A mocný výkřik Východu
Oceán se nadýmá k Západu
Věž v kole
Se obrací

KRAVATA

K R A V A T U S V O J I
NE
ŠTAST
NOU
KTEROU
TY NOSÍŠ
A JEŽ TĚ ZDOBÍ
VZDĚLANČE
ZA CHCEŠ-LI
HOŇ DÝCHATI
JI VOL
NĚ

SRDCE A KORUNA

[illegible]

K
K L T Z R
RÁ OVĚ ĚŘÍ MÍ AJÍ
JEDEN PO DRUHÉ M
O Z I V A J Í V S R D C I B Á S N Í K Ů

ZRCADLO

ZDE
ZY V
RA TOM
OD TO
LY ZR
BY CAD
TO LE
BY JSEM
KO U
JA ZA
NE VŘEN
A ŽI
LY VÝ
DÉ A
AN PRA
ME VÝ
JE TAK
VU JAK
STA SI
PŘED

Guillaume
Apollinaire

HODINKY

JAK SE TO
JEN DOBŘE
BA
VÍ
hodinky

a
dantov
ský verš
blýstivý a
mrtvolný

krá
Mé
srdce
sa
ži
vo

krásný
neznámý

Je A
už bude
5 vše
ko ho
neč ko
ně nec

ta
oči po
mí
jí
bo
lest
ně
ze

Musy před
branami své
ho těla

netonečeno
vytýčeno
bláznivým
filosofem

Agla
mří
ti

týden

ruka

Tircis

CESTA

SBOHEM LÁSKO MLHAVÁ JEŽ
PRCHÁS DEJ SE NA CESTU S DANTEM
NEPADL DOSUD ÚRODNÝ DEŠT

PTÁČE
CO
SPOUŠTÍ

TELEGRAF
KŘIDELKA
SVÁ VŠUDE

KAM PAK JEDE TEN VLAK JENŽ HYNEV
V TĚCH ÚDOLÍCH A KRÁS NÝCH SVĚ ŽICH

DAŮ NĚŽNÉHO LÉTA TAK B

TA S L A
D K Á N O C

P L N Á
H V E Z D I Č E K

RÝ

TO JEST

JÁ N E S P A T Ř Í M

LESÍCH
ME
S
Č
NÁ

TVŮJ

O B L I Č E J

JLŽ

NIKD
Y

KTE

?
O
H
É
D
E
L

to prší hlaavy jen jak
 tak kápnoute li vy nádherná
 a tyto mrzutě mraky záčínají
 slýš jak prší v dšlce zati
 slýš jak padá i pouřákte
 ráte svraždolei na hoře
 zati mco pohřdání a smutek
 pláče dávno u hudebu
 mže st
 ohlu chli pch
 o kápk
 y
 v zpo m
 i n k
 s m

Paní Faure Favierové

Vždycky

Půjdeme dále a nikdy nepokročíme
 Od planety k planetě

Od mlhoviny k mlhovině
 Don Juan s tisíce a tři komet
 Aniž by se země pohnula
 Vyhledává nové síly
 A zmocňuje se vážných vidin

A tolik vesmírů upadá v zapomenutí
 Jak velcí jsou ti kteří dovedou
 zapomenout
 Kdo nás jen donutil zapomenout
 tu či onu část světa
 Kde pak je Kryštof Kolumbus jemuž
 třeba zapomenout jednu pevninu

Ztratiti

Avšak ztratiti doopravdy
A ponechati místo hledající

Ztratiti

Život a najít Vítězství

MANDOLINA

ROZUM jest tué Umění Jakk
d bíroz země se chodíe jak mandolina
JA
KO
LE
TÍM
TÍM
PRONIKÁ ZVUK tím

KARAFIÁT

A l t e n t o k a r a f i á t t i p r o z r a d í
 z á k o n v á n i
 j e n ě j e š t ě n e b y l
 v y h l á š e n a k t e r ý j e d n o h o
 d n e p ř i j d e
 a b u d e v l á d n o u t
 n a š í m m o z k ů m
 d o b ř e +
 p ř e s n ě & + j e m n ě
 a l
 z v o n
 k y
 k t e r ě n a s v e d o u
M á m n e j r a d ě j i t v ů j n o s
 z e
 v š e c h
 t v ý c h
T r á n e m b u d o u c
 o r g á n ů o m á m i l d
 n o s
 t i
 j e
 M O U
 D R O
 S T

VODOTRYSK

á v n ě m o j e
 d o v á l k y
 n e f f i k y m
 y k t v z h ō r u
 h ě v z h ō r u
 c l e k o d e k j e
 e l e o b š l o k d a k o k r o k y
 V t h n i z f i t i o i a j k o k r o k y
 á á t n i z f i t i o i a j k o k r o k y
 ě n t ů n i z f i t i o i a j k o k r o k y
 p y v m r t v ě n a v o d e d j s o u j i ž d á v n o c e r t a
 Ó l e m r t v ě n a v o d e d j s o u j i ž d á v n o c e r t a
 k e m r t v ě n a v o d e d j s o u j i ž d á v n o c e r t a
 š s y m r t v ě n a v o d e d j s o u j i ž d á v n o c e r t a
 y a k y m a J i ř í B r a q u e S n a d v z p o m í n e k z m r y d l
 r v c M a x a J i ř í B r a q u e S n a d v z p o m í n e k z m r y d l
 y y i c b M a x a J i ř í B r a q u e S n a d v z p o m í n e k z m r y d l
 V d o b ě j a k j i t r o š e d ý e R o j m o j í m p l á č e d u f r o v b l
 l h c J a k j i t r o š e d ý e R o j m o j í m p l á č e d u f r o v b l
 h c J a k j i t r o š e d ý e R o j m o j í m p l á č e d u f r o v b l
 o n u e r m i v e p l a t z u r d a a N
 p l j k z u r d a a N
 e k n z u r d a a N
 M a p a z u r d a a N
 d e r k a N
 K D

K T E Ř Í O D E Š L Í D O V Á L K Y N A S E V E R U B I J Í S E N Y N Ě
 V e ř e r s e s n á š t O z k r v a v ě l ě m o ř e
 z a h r a d y k d e h o j n ě k r v á c í r ů ž o v ý v a v ř í n v á l e č n í c e

PROROCŤVA

Poznal jsem několik věštkyň
Madam Salmajour se naučila v Oceánii vykládat karty
Tam ještě měla možnost přihlížet
Šťávnaté scéně lidojedství
Nemluvila však o tom se všemi

A věru v budoucích věcech nemýlila se nikdy
Potom obřadná kartátka Markéta nevím ani jak

Je stejně tak zběhlá
Avšak Madame Deroy bývá nejlépe inspirovaná
A nejpřesnější
Všechno co mi pověděla z minulosti bylo pravda a všecko co
Mi sdělila splnilo se v době kterou mi určila

Poznal jsem kartáře avšak netoužil jsem by se dotazoval
mého stínu
Znám kouzelníka je to norský malíř Diriks
Rozbité zrcadlo vysypaná sůl či padající chléb

Nechť tito nehmotní bohové mne vždy chrání
Tomu poslednímu nevěřím ale dívám se a poslouchám
a zapište si to
Že dovedu docela dobře číst z ruky
Neboť nevěřím ale dívám se a je-li to možné naslouchám
Všichni jsou proroci milý André Billy
Ale je tomu už tak dávno co se lidé přesvědčují
Že nemají žádnou budoucnost a že zůstanou navždycky
hlupáky a pitomci od narození

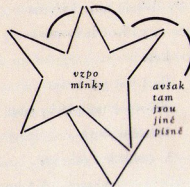
Že se s tím smířili a že žádného ani nenapadne
Ptáti se zná-li budoucnost nebo ne
Není v tom všem vůbec náboženského ducha
Ani v pověrčivosti ani v hádání
Ani v tom co se nazývá okultismem
Je v tom především způsob jak nazírat na přírodu
A jak vysvětlovat přírodu
Která má svou velmi přesnou zákonitost

RANĚNÝ HOLUB

Sladké obrazy pro
 MIA
 YETTA
 ANIČKA a ty MARIE
 kde jste
 vy o
 mladé dívky
 AVŠAK
 u vodotrysku
 jenž pláče a prosí
 tento holub u vytržení

MAGDALENA

V arabské vesnici

Dobrý den můj básníku

vzpo
 mí
 nám
 si
 na
 váš
 hlas

na
 va
 ši
 ma
 lin
 kou
 vřlu

na váš hlas

Fotografie
 tolik očekávaná

FOTOGRAFIE

Tvůj úsměv mne láká jak
By zlákala mne květina
Fotografie ty jsi hnědá houba
Lesá
Jímž jest její krása
Bělostné tvé plátky jsou
Měsíční svit
V poklidné zahradě
Plné živých vod a zahradníků šelmovských
Fotografie ty jsi dýmem vedra
Jímž jest její krása
Fotografie
V tobě jsou mdlé tóny
Je v nich slyšet
Melodii
Fotografie ty jsi stínem
Slunce
Jímž jest její krása

PÍSEŇ LÁSKY

Hle co je podstatou symfonického
zpěvu lásky
Je to píseň dávné minulosti
Šelest rozdaných polibků vznešených
milenců
Křik lásky smrtelných pannen
znásilňovaných bohy
Mužství pověstných hrdinů vztyčená *přirovn.*
jako hlavně protiletectvých děl
Vzácný Jasonův řev
Smrtelný labutí zpěv
Vítězný hymnus kolosů Memnonových *„oslov.“*
rozezvučených prvními paprsky
slunce
anafora Je to pokřik Sabine ve chvíli únosu
Je to také volání lásky šelem
v džunglích
Neslyšitelný šelest štáv vystupující
z tropických rostlin

Rachot dělostřelby který dovršuje lásku
mezi národy

Vlny moře kde se rodí život a láska

Je to zpěv veškeré lásky světa

NA JIH

Nadhlavník

Lítosti

Zahrady bez hranice

Kde něžně kuňká zába když se šefi

Tu laně ticha běží poděšeny prchajíce

A slavík zpívá v lásce na růžovém keři

Já utrl jsem růži z tvého těla

Ke granátovníku se naše myslí vzpaly

Květenství v našich zracích rozechvělá

Pršice na zem stezku zasypaly

Guillaume Apollinaire je z rodu básníků, kteří zúrodnili pole poesie novou magií slova a novou dynamikou verše. Je to mladší bratr Baudelaireův a Verlaineův v objevování neznámých básnických prostor, je to odbojný druh Arthura Rimbauda ve vzpouře proti starým tradicím a formám. Je to prostě básník, který roznítil svým dílem takový ohňostroj zvuků a barev, že se z něho rodí nová a nová pokolení následovníků nejen ve Francii, ale všude ve světě, kam jen trochu proniká podmaňující moc jeho básní. Právem o něm prohlašuje Mac Orlan, že „bez něho není myslitelné žádné opravdové básnické dílo poslední doby“.

V Apollinaireovi našla poezie skvělého synthetika, jenž s nepostizitelnou obratností míchá obrazy a emoce a z nich vytváří nový svět duchovního i smyslového opojení, svět zcela oproštěný od formalistického nánosů, vyjádřený destilovaným výrazem, uzpůsobeným v básně jedinečným kouzelníkem a alchmistou slova.

Jeho básnický genius převrátil tradiční formy starého verše v básnickou polyfonii moderního světa a pokusil se postihnout všechny dojmy a všechny vzněty života přítomnosti, opojeného elektrisujícími impulsy vzrušené civilisace. Ve svých básních, rozevlátých whitmanovskou volností verše, oprostuje se naprosto od starých tradic a vytváří nové emocionální umění, hudební i visionalistické, přeplněné fantasmagorií, v němž slovo i obraz splývají v jedno, působíce na čtenáře současně dvěma dojmy. Ne nadarmo družil se při těchto výpravách za novým uměním k hledačům v oblasti výtvarné, malířům André Derainovi, Jiřímu Braqueovi, Pablovi Picassovi a Delaunayovi, jimž se stal vykladačem a uváděčem, když se jejich fauvistické a kubistické umění dralo k právu na život.

Básnickou tvorbu svého mládí od let 1898 do r. 1913 shrnul do sbírky „Alkoholy“, vydané rok před první světovou válkou. V ní

nalezeme ještě patrné stopy vlivu symbolistů a čísla z impresionistického vidění krajiny, jak patrně z cyklu „Les Rhénanes“, lyrických to dojmů z cest po Německu v letech 1900 a 1902, ale vedle těchto versů ozývají se tu již nové tóny, které přenášejí do jiného světa a jsou předzvěstí nové epochy poesie. V lyrické rhapsodii „Pásmo“ vrhá se básník, zcela oproštěn od všech vlivů, do světového prostoru, který se snaží zachytit se všemi zákoutími měst, s jeho nervovým napětím a s posledními záchvěvy, jak se jeví jeho vnímavému pohledu světobčana. Tento zvláštní pohled byl u Apollinairea jistě podložen sociologickými vlivy, jeho původem a způsobem života — narodil se v Římě 26. srpna 1880 z polské matky prý jako syn vysokého hodnostáře církevního a vlastním jménem se nazýval Wilhelm Apollinaris Kostrowitsky, studoval v Monaku a v Nizze a žil v Paříži jako bankovní úředník — i jeho vzníceným sensualismem, které v něm rozervučely celou škálu lyriky civilizační. V „Pásmu“ rozvířil básnické proudy, v nichž reminiscence jaré mladosti se mísí s poznáním světa a s tklivým dojetím krásou uchváceného srdce v kouzelný film imaginace a lyrismu, nacházejícího z nejčistších studnic poesie.

Od „Pásmu“ vede přímá cesta ke „Calligrammům“, k této visio-nářské, skoro burleskní lyrice, v níž odhodil básník starou literární fasádu a tvoří jedinečnou básnickou zkratku, která chce vyjádřit básníkův vjem v celku najednou, „která se čte jediným pohledem, vnímá se simultánně celá jako plakát a neslabikuje se od verše k verši. Není tu již nekonečné jednotvárnosti a monodičnosti dlouhých veršových řádků. Optický rozvrh sazby umožňuje polydynamiku básně“ (Karel Teige).

Kalligramy jsou výrazem zvýšeného vzruchu a prudkého tepu doby. Tyto zkratkovitě záznamy prostých životních jevů, sazebně rozložené do obrázců ve tvaru květiny, zrcadla, domku, vodotrysku jsou vyvrcholení dojemové impresie a chtějí být pokusem o spojení poesie s malířstvím, jež by antipodicky vyvažovalo Verlaineovo: „De la musique avant toute chose“ — to jest spojení poesie s hudbou, jak o ně usilovali symbolisté. Apollinaire prostě maluje své zrakové vjemy

slovem, jak to činí barvou Derain, Picasso, Braque. Tím vytvořil nové čisté umění — l'art pur — bez příměsi romantičnosti a starých klisví, zrodil čistou poesii, jejíž básně se nepřednášejí ani nepřívají, nýbrž čtou naráz jediným vjemem. Sam vyjádřil podstatu toho umění slovy: „Umění má být tvorbou a nikoliv nápodobou; umění ačtná, kde končí imitace; až po naše dny bylo umění parazitem skutečnosti, ale nová báseň musí být sama sobě sujetem.“

V „Calligrammech“, které vyšly r. 1918 vrcholí dílo photo průbojného rozbijče starých tvarů a tvůrce nových forem, který umírá — 10. listopadu 1918 na španělskou chřipku v Paříži — ani tuší, že se stal akrobatem a věstcem nového směru — orfismu, jímž se v letech po první světové válce omlazuje básnická tvorba téměř celého světa.

P

L. 2. III. 1949